

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dětmarovice okres Karviná

735 71 Dětmarovice 1002

Identifikátor školy: 600 136 388

Termín konání orientační inspekce: 22. – 25. říjen 2001

Čj.	143 237/01-5096
Signatura	on3cv110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Dětmarovicích je ve školním roce 2001/2002 plně organizovaná, má 15 tříd a 308 žáků. Její součástí je malotřídní škola v Dětmarovicích – Koukolné pro 20 žáků 2. a 3. tříd, která se nachází ve vzdálenosti dvou kilometrů. Pro rozlehlost obce působí škola jako spádová, sjíždějí do ní (hromadnou dopravou i na kolech) žáci z odlehlejších částí, ale i z okolních obcí. Průměrná naplněnost školy je 20 žáků na třídu. Školní kuchyně a jídelna se nachází v přízemí hlavní budovy, s kapacitou 265 jídel slouží žákům, zaměstnancům i cizím strávníkům. Součástí školy jsou dvě oddělení školní družiny pro 50 žáků.

Škola je zálohovou organizací, je v ní zaměstnáno 20 pedagogů. Budova je udržovaná a prochází adaptacemi i pravidelnými rekonstrukcemi, naposledy to byly práce spojené s odvedením spodní vody a generální oprava osvětlení. Vybavení tříd a učeben je velmi dobré, totéž se týká audiovizuální a didaktické techniky. Škola využívá počítačovou učebnu. U školy je rozsáhlá a velmi úpravná školní zahrada, pozemek a výborně vybavený sportovní areál.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve všech sledovaných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek, ve kterých výuka probíhala, organizace a užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků v hodinách, interakce a komunikace mezi žáky a učiteli.

Matematika, informatika

Inspekce sledovala výuku matematiky ve všech ročnících prvního stupně a u všech vyučujících matematiky a informatiky na druhém stupni. Týdenní hodinové dotace matematiky ve všech třídách v předloženém rozvrhu korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Inspekce zjistila časový a obsahový soulad učebních osnov a tematických plánů s probraným a probíraným učivem zapsaným v třídních knihách. Informatika je ve škole vyučována v sedmém až devátém ročníku, a to ve formě volitelného předmětu s dotací jedné hodiny týdně. Obsah učiva informatiky je členěn do tematických celků, které si vyučující ve svých tematických plánech vybrali, upravili a doplnili dle reálné situace ve škole s přihlédnutím k technickému vybavení a znalostem žáků. Všichni vyučující matematiky a informatiky mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku těchto předmětů. Tato skutečnost pozitivně ovlivňovala kvalitu výuky. Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách s klasickým vybavením, výuka informatiky v odborné počítačové učebně (žáci mají k dispozici 11 počítačů). Úroveň estetické výzdoby tříd byla průměrná, výzdoba se v některých třídách, zvláště na 1. stupni, motivačně dotýkala matematiky. K dispozici pro výuku matematiky i informatiky jsou učebnice nebo pracovní sešity pro všechny žáky a jsou uvedené v seznamu učebnic a učebních textů pro základní školy schváleném MŠMT ČR. Vybavení školy pomůckami je standardní, žáci si mohou zapůjčit kalkulačky. V žádné ze sledovaných hodin matematiky nebyla využita didaktická či výpočetní technika, i když je běžně k dispozici. Členění hodin probíhalo většinou promyšleně, v přiměřeném tempu, objevily se i motivační chvílky pro zpestření výuky.

Náplň všech sledovaných hodin byla podřízena dosažení určeného vzdělávacího cíle a sledovala u žáků nácvik přesnosti matematického vyjadřování a zápisů, procvičování paměti,

představivosti a zvládnutí praktických úkolů spojených s prací na počítači. Organizační pokyny byly většinou jasné a srozumitelné. Patrná byla snaha zapojit všechny žáky do vyučovacího procesu. Podíl samostatné práce v celkové struktuře hodin byl dostatečný. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený náročnosti učiva. Převládá frontální způsob výuky, ve dvou hodinách vyučující realizovali skupinovou práci. V jedné hodině byl zaznamenán alternativní způsob řešení úlohy. Někteří vyučující se snažili žáky vést k samostatnému logickému odvozování, zdůvodňování matematických či obecných souvislostí. Aktivita žáků byla podporována neustálou komunikací s nimi, a to v průběhu všech fází hodiny, často však probíhala pouze jednostranně. Během sledovaných hodin inspekce pozorovala častý individuální přístup vyučujících k žákům. Interpretace učiva po stránce věcné byla správná. Učebnice byly využívány účelně a často. Použití učebních pomůcek na 1. stupni vždy přispívalo k větší efektivitě výuky. Vyučující učivo se žáky probírali, procvičovali a upevňovali optimálním tempem. Grafická úroveň zápisů vyučujících na tabuli a z ní odvozená požadovaná úroveň žákovských sešitů byla průměrná.

Ne často se v hodinách objevovaly motivační prvky, typické byly spíše v hodinách matematiky na 1. stupni. Ve třech hodinách byly úspěšně naznačeny mezipředmětové vztahy, méně již příklady z praxe s využitím životních zkušeností žáků. Kontrola domácích úkolů byla pravidelná. Vyučující při prověřování znalostí probraného učiva zdůvodňovali hodnocení žáků, ne vždy však důsledně byla oceňována snaha a pokrok. V několika případech vyučující využil okamžitě zpětné vazby k navrácení se k již vyřešenému příkladu z minulé hodiny nebo domácího úkolu. Ojedinele bylo pozorováno shrnutí postupů řešení s analýzou chyb. Při řešení úkolů byla žákům poskytována převážně individuální pomoc. Zásada přiměřenosti byla respektována. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti. Ve školním roce 2000/2001 byly v matematice realizovány čtyři písemné práce včetně analýz prováděných do školních sešitů. Pravidelně je prováděna kontrola domácích úkolů. Žáci školy se zapojují do různých matematických soutěží, výrazné úspěchy v minulém školním roce nebyly zaznamenány. V závěru většiny sledovaných hodin nezbyl časový prostor pro zopakování a shrnutí probraného učiva.

Důraz byl kladen na správné, srozumitelné a přesné vyjadřování. Vyučující reagovali okamžitě na chybné odpovědi žáků, ne vždy však předložením logických faktů a důkazů pro jejich korekci. Komunikace mezi vyučujícími a žáky vedla pouze výjimečně k pokládání a řešení problémových otázek. Prostor pro diskusi byl omezen – v případě vedení diskuse byla připouštěna různost názoru a vždy pak následovalo zobecnění. Ve většině vyučovacích hodin žáci projevovali pozitivní vztah k výuce.

Většina vyučujících se snažila svým vztahem k žákům a přirozenou autoritou umocňovat pracovní atmosféru v hodinách. Byly však zaznamenány i projevy nekázně, které pramenily z nevýrazného vystupování učitelů nebo v jejich neschopnosti zaujmout daným problémem většinu žáků. Ve snaze respektovat osobnost žáka nebyly reakce na některé nežádoucí projevy chování žáků účinné nebo absentovaly.

Celková úroveň výuky ve sledovaných předmětech je průměrná.

Český jazyk

Byly navštíveny hodiny českého jazyka u všech vyučujících češtiny na 2. stupni a ve vybraných třídách 1. až 5. ročníku na prvním stupni.

Všechny základní sledované ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. Časová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem

vzdělávacího programu Základní škola. V souladu s učebními osnovami byly vypracovány tematické plány, které mají k dispozici všichni učitelé. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna. Škola nevyučuje v letošním školním roce v oboru český jazyk žádný volitelný ani nepovinný předmět.

Veškerá výuka českého jazyka na 2. stupni je svěřena třem vyučujícím, z nichž odborně i pedagogicky způsobilá je pouze jedna, která vykonává funkci předsedkyně předmětové komise. Zbývající dvě učitelky mají pouze středoškolské vzdělání a několikaletou pedagogickou praxi, v kvalitě jimi realizované výuky však nebyly pozorovány zásadní nedostatky. Všechny navštívené učitelky češtiny na 1. stupni jsou odborně i pedagogicky způsobilé k výuce na základní škole.

Výuka předmětu český jazyk probíhá v kmenových třídách. K dispozici není odborná učebna určená pouze k výuce češtiny či literární výchovy, žáci však mají možnost využívat odborná učebna výpočetní techniky s výukovými programy pro český jazyk. Kmenové učebny jsou pedagogicky podnětné a přiměřeně vybavené, vyzdobené jsou vzhledem k věku žáků převážně výukovými nástěnnými obrazy, didaktickými tabulemi s přehledy učiva, barevnými aktuálními nástěnkami a výtvarnými pracemi. Prostředí všech učeben je pro výuku přiměřeně podnětné. Všechny ročníky využívají odpovídající učebnice (zejména SPN) s možností je doplnit alternativními texty. Souvislou řadu učebnic žáci používají, k dispozici je jim i žákovská knihovna nabízející více než 2 tisíce svazků. Ve škole je samostatný kabinet českého jazyka, většinou starší pomůcky pro výuku češtiny jsou průběžně doplňovány moderními nahrávkami na kazetách či CD.

Předložené kontrolní slohové práce žáků jsou vyučujícími opravovány, nechybí analýzy vyskytujících se chyb, kontroly provedených oprav apod. Kontroly písemného projevu žáků v sešitech nejsou však vyučujícími zejména ve třídách 2. stupně vždy důsledně prováděny.

Sociodemografické podmínky průběh výuky v zásadě neovlivňovaly.

Po organizační stránce byli vyučující metodicky průměrně zdatní. Pokyny, které byly žákům zadávány, byly promyšlené, srozumitelné a odpovídaly věkovým a individuálním zvláštnostem žáků. Pouze ojediněle bylo prováděno shrnutí učiva v závěru hodiny, rovněž sebehodnocení žáků v závěru hodiny bylo pozorováno jen ve dvou případech. V hodinách byly využity různé vyučovací metody procvičování a výkladu, samostatné práce s učebnicemi a textovými pomůckami, žáci pracovali v sešitech i na tabuli, při procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými, jen občas bylo patrné využití mezipředmětových vztahů.

Relaxační chvílky zařazovali učitelé zejména ve vyučovacích hodinách na 1. stupni. Ve všech zhlédnutých hodinách byl čas efektivně využíván a jednotlivé části hodiny byly za sebou logicky řazeny. Učivo bylo vyučujícími interpretováno správně a příklady při uvádění učiva byly logické a funkční. Žáci byli kontrolováni, opravováni, mohli si zpětně porovnat výsledky své práce. Při hodnocení výkonů žáků vyjadřovali učitelé pozitivní postoje.

Snaha žáky aktivizovat vstupními motivačními metodami byla rovněž patrnější ve třídách 1. stupně. Pozitivní posilování během výuky prováděli vyučující při změnách činností a individuálně oceňováním žáků ústní pochvalou za dobrý výkon. Didaktické zásady byly dodržovány. Motivačně působily i soutěže rychlosti a správnosti řešení mluvnických úloh. Dostatečná pozornost je věnována zadávání domácích úkolů a jejich kontrole.

Dohodnutá pravidla jednání byla respektována a přijata jak učiteli, tak žáky. Komunikace žáků byla většinou na běžné úrovni, všichni měli možnost vyjádřit svůj vlastní názor. Rovněž komunikace vyučujících, pohotovost a péče o jazykovou kulturu byla ve všech navštívených hodinách dobrá. Totéž se týká i neverbální komunikace učitelů a jejich psaného projevu na tabuli. Vesměs všichni vyučující českého jazyka mají pozitivní a citlivý přístup k žákům. Vážnější kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u většiny žáků převládal kladný vztah k výuce.

Žáci se zapojují do řešení různých soutěží a olympiád v českém jazyce, výraznější úspěchy nebyly v této oblasti v loňském školním roce dosaženy .

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Skupina předmětů - zeměpis, přírodopis, přírodověda, prvouka a vlastivěda

Hospitace se uskutečnily v šesti hodinách vlastivědy, přírodovědy a prvouky, ve čtyřech hodinách zeměpisu a přírodopisu, celkem u šesti vyučujících jak na nižším, tak na vyšším stupni základní školy.

Každý učitel má pro předměty a ročníky, ve kterých vyučuje, zpracovány tematické plány. V nich je vyznačen obsah učiva tak, aby odpovídal možnostem žáků a sledoval cíle vzdělávacího programu Základní škola a aby byla zajištěna návaznost učiva s vyloučením jeho duplicity. Časová dotace ve sledovaných předmětech je v souladu se schváleným učebním plánem. Příprava pedagogů na výuku se neprojevila ve všech případech v promyšlené stavbě hodin, v účelném použití pomůcek i ve využití didaktické techniky.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuce vlastivědy, přírodovědy, prvouky, přírodopisu a zeměpisu slouží běžné školní třídy s novým nábytkem, ve většině tříd s poměrně bohatou nástěnnou výzdobou (včetně žákovských výtvarných prací), která je vedle standardní audiovizuální techniky (TV, video). Kabinety přírodopisu a zeměpisu jsou prostorné a dostatečně vybavené funkčními pomůckami. Odborné učebny zeměpisu i přírodopisu nejsou vybudovány. K dispozici je dostatek nových aktuálních učebnic. Psychohygienické podmínky výuky, která je v rozvrhu vyváženě rozvržena, nejsou ve všech třídách zcela vyhovující (i při větší únavě žáků není optimálně využíváno relaxačních chvil, a to zejména na 2. stupni).

Vyučovací jednotky byly strukturovány a organizovány s ohledem na věk a mentalitu žáků. Úroveň vzdělávacích cílů byla zvolena a přizpůsobena tak, aby respektovala možnosti žáků. Tomu odpovídal i výběr a sled informací umožňující žákům osvojovat si je a začleňovat do kontextu již nabytých znalostí a každodenních vlastních životních zkušeností. Vedle běžných učebnic a příruček byly již méně využívány i další zdroje informací - publikace encyklopedického charakteru, textové a obrazové materiály připravené svépomocí. Ve všech sledovaných hodinách nebyly uplatňovány metody podporující aktivitu a dávající dostatek prostoru k projevu samotných žáků, spíše ojediněle docházelo ke střídání forem práce.

Vstupní motivace v úvodu hospitovaných hodin měla různé podoby: seznámení s programem hodiny, prověření znalostí minulého učiva, zcela ojediněle upoutáním pozorností navozením problému. V dalším průběhu vyučování byli žáci spíše ojediněle motivováni zábavným nebo zajímavým obsahem učiva, využíváním poznatků z jiných předmětů. Součástí výuky většiny vyučovacích hodin bylo prověřování znalostí a dovedností, chyběla zde však korekce chyb a návod, jak se příštích možných chyb vyvarovat. Naprosto převládal frontální způsob výuky, prvky práce ve dvojicích či skupinách se objevily spíše ojediněle. Pracovní atmosféra v hospitovaných hodinách byla rozdílná, interakce a komunikace nebyla vždy dobře fungující, žáci byli až na jednu hodinu zeměpisu ukázněni, ne vždy však pozorní. Přístup učitelů k žákům byl vlídný a zdvořilý, jejich vlastní projev však nebyl ve všech vyučovacích hodinách dostatečně výrazný a dominantní. Chybělo postupné upevňování základních pojmů i závěrečné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Přírodopisné schopnosti žáků jsou dále rozvíjeny účastí v kroužcích, v soutěžích a olympiádách. V posledních letech v nich škola zaznamenala výrazné úspěchy. Škola organizuje rovněž vlastivědné vycházky za účelem poznání regionu. Laboratorní práce jsou

vedeny v sešitech s pravidelným hodnocením. Vyučující mají možnost využívat přírodovědné i zeměpisné časopisy.

Souhrnně je kvalita výuky vlastivědy, přírodovědy, prvouky, přírodopisu a zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Skupina společenskovedních předmětů –dějepis, občanská a rodinná výchova

Byly navštíveny hodiny dějepis, občanské a rodinné výchovy v 6. a 8. třídách. Časově tematické plány těchto předmětů jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Platí pro všechny třídy v ročníku, jsou málo adresné vůči jednotlivým třídám, není vyjádřena specifika vyučujících, po časové stránce jsou plněny.

Výuka těchto předmětů v navštívených hodinách byla ve dvou případech svěřena učitelům s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ostatní výukou byli pověřeni učitelé, kterým kvalifikace chybí úplně. Kvalita zhlédnutých hodin byla až na dva případy, kde hodnota byla snížena, na srovnatelné úrovni. Výuka probíhala v kmenových třídách, které poskytovaly dostatečné pedagogicky podnětné prostředí, vyučující podle potřeb a možností do hodiny přinášeli potřebné didaktické materiály, psychohygienické požadavky na prostředí byly splněny. Výuka sledovaných předmětů je dostatečně zajištěna odpovídajícím fondem učebnic, učebních textů, méně již názornými didaktickými pomůckami. Audiovizuální technika nebyla použita. Hodiny byly vedeny tradiční frontální organizací výuky, s velkou mírou dominantní role učitele a pasivity žáků. Individuální úkoly a diferencovaný přístup ke specifickým skupinám žáků nebyly pozorovány. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny srozumitelné cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly aplikovány především metody výkladové, podpořené ukázkami z učebnic, minimálně byl využit další názorný materiál. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou orientační opakování založené na frontální metodě, individuální zkoušení s klasifikací neproběhlo. Nové učivo, pokud bylo vysvětlováno, bylo vedeno především formou monologu či řízeného dialogu. Kontinuálně navazovalo na předcházející, dosud probranou látku a bylo vysvětlováno většinou jasně a srozumitelně. Poměrně malý prostor byl vytvořen pro individuální práci, ta proběhla pouze v jedné hodině, párové nebo skupinové aktivity neproběhly vůbec. Žáci měli menší příležitost pro aplikaci učiva a prezentaci výsledků své práce, pouze v jedné hodině jim byla nabídnuta motivující problematika, ne vždy však byl připraven dostatečný prostor k vyjádření vlastních názorů. V oblasti interakce a komunikace se projeví menší možnosti pro rozvoj řečnických dovedností žáků.

V závěru hodin učitelé většinou po zápisu a po shrnutí probraného učiva zadali i námět k domácí přípravě. Ve dvou hodinách se projeví nejistota s provedením motivovaného výkladu, ale také přiměřeného a funkčního zápisu. Čas byl dostatečně využit, činnosti byly proporčně rozloženy, i když stanovené cíle nebyly vždy dosaženy. Žáci byli aktivizováni a motivováni především praktičností učiva a osobními prožitky. Didaktické zásady byly vcelku respektovány, rezervy se však projeví v uplatnění principu názornosti, a to v oblasti učebního pojmosloví a systematiky předmětu. Především v hodině rodinné výchovy chyběl názorný metodický materiál k učivu.

Osobnost a individualitu žáků učitelé respektovali. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita ústního i písemného projevu pedagogů byly na velmi dobré úrovni. Většina vyučujících měla citlivý přístup k žákům. Kázeňské problémy, které byly zaznamenány v době návštěvy hodin, byly většinou řešeny s určitou mírou taktu, možná i přílišné tolerance. U většiny žáků převládá pozitivní vztah k výuce i k učitelům.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky skupiny společenskovedních předmětů hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově je kvalita vzdělávání v daných předmětech hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Škola má vytvořen ucelený systém plánů. Koncepční záměry jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy a vycházejí i z analýzy současného stavu a prostředí, ve kterém se nachází. S ohledem na velmi dobré materiálně-technické podmínky školy jsou v nich zejména úkoly směřující do výchovně vzdělávací oblasti, ekonomického a materiálního vybavení a prezentace školy na veřejnosti. Dlouhodobá koncepce školy byla vymezena horizontem šesti let, tj. na roky 1997 – 2002, nebyly stanoveny etapy ani formy plnění. Dále je zpracován roční plán školy, jehož součástí je plán práce výchovné poradkyně, dále krátkodobé plány měsíční, které zajišťují operativní plánování.

K nim jsou stanoveny zodpovědnosti i termíny plnění. V plánech jsou zohledňovány připomínky předmětových komisí, učitelé vstupují do tvorby koncepce i plánů v závěrečné fázi, tj. na začátku nového školního roku. Veřejnost je seznamována se záměry školy prostřednictvím jednání výboru SRPŠ, třídních schůzek a osobních konzultací.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 844/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22. Učební plán školy nebyl ke dni inspekce z hlediska časových dotací jednotlivým předmětům v daných ročnících dodržen, a to ve výtvarné výchově, kdy v průběhu 6. - 9. ročníku chyběly dvě hodiny, a ve volitelných předmětech s chybějícími třemi hodinami. Tematické plány učiva jsou ve sledovaných předmětech zpracovány formálně, slouží učitelům jako osnova plánované výuky celého ročníku, často jsou kopírovány, chybí jim adresnost vůči jednotlivým třídám a specifičnosti vyučujících.

V letošním školním roce je vyučován jeden nepovinný předmět, výuka volitelných předmětů obsahuje pouze jeden předmět – informatiku pro 7. – 9. ročník, a to v nedostatečné časové dotaci po jedné hodině.

Pro 17 žáků s specifickými poruchami učení byly vytvořeny individuální učební plány. Ke dni inspekce zatím nebyly pro školní rok 2001/2002 těmto žákům zakoupeny základní školní potřeby. Doporučená reedukace žáků s SPU probíhá mimo vyučování. Spolupráce s institucemi, které se zabývají zdravotní stránkou žáků, je dobrá, dokumentace o žácích je doložena potřebným odborným vyšetřením.

V plánovací činnosti výuky došlo k vážnému porušení osnov nedodržením učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola. Nedostatečným výběrem VP nepřispívá škola k profilaci žáků a k jejich přípravě na další studium. Plánování je na pouze vyhovující úrovni.

Organizování

Užší vedení školy je tvořeno ředitelkou školy a její zástupkyní. Ředitelka působí ve funkci od srpna 1990, vykazuje 31 let praxe. Zástupkyně ředitelky má 36 let praxe.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy vychází z Provozního řádu školy, který vymezuje strukturu školy, kompetence, práva a povinnosti pracovníků i jejich vedoucích, zásady řízení školy a principy hodnocení.

Metodické orgány jsou ustaveny, jejich činnost je promyšlená a funkční. Řeší spíše organizační záležitosti, méně již problematiku metodiky, dalšího vzdělávání učitelů, či odbornosti. Při organizování výchovně vzdělávacího procesu využívá vedení školy především spolupráci s pedagogickou radou, třídními učiteli, výchovou poradkyní, do širšího vedení školy však nezasahují vedoucí metodických orgánů. Aktiv žáků ve škole nepracuje.

Povinná dokumentace školy je vedena bez závad, ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou. Jako spádová škola koordinuje hladký přechod žáků elokované malotřídky.

Informovanost pracovníků školy je zajišťována konáním pravidelných pedagogických rad, pracovních porad, operativních schůzek a prostřednictvím informačních nástěnek. Přístup ke všem potřebným informacím a ochrana osobních dat jsou zajištěny.

Vnější informační systém je založen na pravidelných schůzkách rodičů, na individuálním kontaktu učitelů s rodiči. Využívány jsou i žákovské knížky. Organizačně je tok informací dobře zajištěn, což ocenili i rodiče v dotaznících. Spolupráci rodičů se školou umožňuje rodičovské sdružení (SRPŠ). Rada školy byla roku 1998 pro formální činnost zrušena. Škola se aktivně účastní veřejného života obce, spolupráce je velmi těsná, zájem Obecního úřadu v Dětmarovicích o školu je příkladný a intenzivní.

Škola se prezentuje na veřejnosti organizováním mnohých akcí společenského, kulturního a sportovního rázu. Spolupracuje s dalšími organizacemi, které ji v činnosti organizačně i materiálně podporují (Elektrárna Dětmarovice, TJ Sokol, ČSOP...).

Výroční zpráva o činnosti školy je po obsahové stránce zpracována v zásadě v souladu s právní normou, její tabulkový charakter bez interpretací, hodnocení a sebehodnocení jí však ubírá na sdělnosti. V jejím závěru je bohatá příloha umístění žáků v soutěžích a prezentace školy na veřejnosti.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu probíhá podle pravidel, která umožňují ředitelce funkční řízení. Organizování výchovně vzdělávacího procesu je hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka používá řídicí nástroje operativního charakteru. Její řídicí práce se blíží demokratickému stylu vedení, v jednání upřednostňuje komunikativnost a otevřené jednání. Výchovná poradkyně má vysokoškolské vzdělání, od tohoto školního roku nastoupila do funkce a zároveň zahájila předepsané kvalifikační studium.

Ze 20 pedagogických zaměstnanců nejsou čtyři učitelé úplně odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku na základní škole, tj. 1/5 učitelů. Věkové složení pedagogického sboru svědčí o probíhající generační výměně, neboť 60 % vyučujících je ve věku do 45 let, naopak osm učitelů, tj. 40 %, je již těsně před důchodem nebo přesluhují. Častou migraci učitelů, jejich nekvalifikovanost a nízkou míru autority kritizovali i rodiče v dotaznících.

Týdně je vyučováno 365 hodin, z nichž učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný předmět učí 64%. K předmětům, které jsou vyučovány bez příslušné odborné nebo pedagogické způsobilosti, patří anglický jazyk, fyzika, tělesná, hudební, výtvarná a rodinná výchova.

Komplexní systém dalšího vzdělávání a především sebevzdělávání všech zaměstnanců školy je vypracován, problematika zvyšování kvality výuky, metodiky výchovy a vzdělání je obsažena v plánech školy, méně již v práci metodických orgánů. Učitelé mají možnost sebevzdělávání především studiem mnohých pedagogických a odborných periodik. Učitelé se

zúčastňují cyklických i jednorázových vzdělávacích akcí a školení Střediska služeb školám a informačních technologií a Pedagogicko psychologické poradny v Karviné. Další vzdělávání probíhá i na pracovišti, např. výuka anglického jazyka pro učitele. Projevila se potřeba věnovat se novým podnětům ve výchově a vzdělání, organizačním formám výuky, jejich realizaci v praxi a systematické metodické péči především nekvalifikovaným nebo méně zkušeným učitelům.

Systém hmotného stimuluování pracovníků prostřednictvím nadtarifních složek platu je vytvořen. Práce pro školu je vyjádřena osobním příplatkem, mimořádná práce formou odměny jednou až dvakrát ročně. Kritéria pro přiznání jsou stanovena obecně, přehodnocování osobních a zvláštních příplatků probíhá v ročních intervalech.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má zpracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti. Kontroly byly stanoveny podle plánu školy a stanovených priorit určitého období, zaměřují se komplexně na chod školy, na výkaznictví, vedení pedagogické dokumentace, charakter výchovně vzdělávací práce. V minulém školním roce vykonala ředitelka školy spolu se zástupkyní 94 hospitací, které byly zaměřeny především na kvalitu práce pedagogických pracovníků ve vybraných předmětech a ročnících. Po hospitacích proběhly pohovory, závěry byly stanoveny, jejich dosah je však mnohdy formální. O všech kontrolních zjištěních jsou prováděny zápisy, jsou dána opatření ke zjednání nápravy.

Kontrola studijních výsledků žáků je prováděna především pomocí pravidelných prověřovacích a kontrolních ředitelských prací, rozborů dosažených výsledků a následné opravy jsou metodickými orgány prováděny jednotně a důsledně s poměrně vysokou mírou diagnostiky a analýzy. Škola sleduje umístění svých žáků v soutěžích, největších úspěchů dosáhla v okresním kole biologické olympiády (5., 8. a 20. místo), pravidelně se zúčastňuje široké škály soutěží na úrovni obce, blízkých měst a okresu.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, projevují se jako funkční, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání probíhá v podmínkách, které jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

64 rodičů žáků 4. a 9. tříd bylo osloveno v dotazníkové anketě. V 54 navrácených dotaznících rodiče vyjádřili stupněm 1 – 2 (spokojenost, spíše spokojenost):

- s nabídkou
 - volitelných předmětů 79%,
 - nepovinných předmětů 54%,
 - zájmových útvarů 79%,

- s prostory pro výuku 87%,
- s vybaveností učebnicemi 61%,
- s vybaveností pomůckami 54%,
- s prostorem pro rozvoj žáka 68%,
- s informovaností o výsledcích 81%.

V dalších otázkách se rodiče vyjádřili slovně. Pochvalně se rodiče vyjádřili o vybavení školy počítači, keramickou pecí, o zájmu školy o žáky, o kvalitní mimoškolní činnosti. Kritická sdělení se týkala především nízké kvalifikovanosti, časté migrace a nedostatečné autority některých učitelů. Sdělení a připomínky byly s ředitelkou školy projednány a budou sloužit jako podnět pro další práci a rozvoj školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Dlouhodobý plán koncepce dalšího rozvoje ZŠ Dětmarovice pro léta 19997 - 2002, Plán práce – šk. rok 2001/2002, Plán pracovních porad ve šk. roce 2001/2002, Plán pedagogických rad ve šk. roce 2001/2002, měsíční plány práce, Plán řídicí a kontrolní práce pro rok 2001/2002;
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, čj. 25 487/01-21, MŠMT ČR ze dne 1. 10. 2001;
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy;
- Vnitřní řád školy, 2001/2001;
- Provozní řád školy 2001/2002;
- zápisy pedagogických rad, pracovních porad, záznamy metodických orgánů;
- Učební plány současného 9. ročníku (1998/99 – 2001/2002);
- Rozvrhy hodin, tematické plány pro rok 2001/2002;
- Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy;
- Výroční zpráva za školní rok 2000 – 2001.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání a výsledků vzdělání v hospitovaných předmětech je celkově hodnocena jako průměrná. Systém vedení školy je funkční, má stanovená jasná propracovaná pravidla, která jsou pracovníky školy akceptována a v praxi účinně realizována. Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově má škola vytvořené podmínky pro plynulou a úspěšnou práci. Od předchozí inspekce v roce 1998 došlo k výraznému posunu ve vybavenosti, estetice tříd a celého areálu školy, vybavení počítači a jejich užití v dalších předmětech, spolupráce s obcí i s ostatními organizacemi. Přetrvává nedostatečná nabídka volitelných a nepovinných předmětů. Prohloubil se problém nekvalifikovanosti a nestability učitelského sboru.

Pozitiva:

- Interiér a exteriér školy má vysokou estetickou úroveň.
- Škola vyniká vybavením a následným využitím keramické učebny a počítačové učebny s Internetem.

- Žáci mají možnost využívat během přestávek i dalších volnočasových aktivit sportovní a relaxační pomůcky, které jsou instalovány na chodbách.
- Škola plní v obci velmi úspěšně komunitní funkci.

Negativa:

- Škola má rezervy v odborné a pedagogické způsobilosti pedagogického sboru.
- Učební plán pro 2. stupeň byl chybně sestaven, nebyl naplněn daný minimální počet hodin pro výtvarnou výchovu a volitelné předměty v průběhu let 1998/1999 – 2001/2002.

Doporučení:

- Metody a formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků rozšířit o metody posilování autority a postavení učitele.
- Kontaktovat ostatní malotřídni školy
- Ve větší míře využívat relaxační chvílky, a to zejména na 2. stupni.
- Ve vyučování využívat i jiné vyučovací formy a metody práce než frontálního charakteru.
- Průběžně upevňovat základní pojmy, zápis z učiva vytvářet na základě vědomostí samotných žáků, v závěrech vyučovacích hodin využívat hodnocení a sebehodnocení žáků.
- Pro zvýšení kvalifikovanosti pedagogického sboru a jeho stabilizaci je jednou z možností získání právní subjektivity.
- Zpracovat učební plány pro celý vzdělávací cyklus (1. stupeň a 2. stupeň), propracovat systém nepovinných a volitelných předmětů.
- Posílit širší vedení o poradní orgán vedoucích metodických sdružení a předmětových komisí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Šárka Hanušová
Členové týmu	PaedDr. Miroslav Bialoň	Miroslav Bialoň
	Mgr. Václav Leikep	Václav Leikep
	Mgr. Kazimír Worek	Kazimír Worek

V Karviné dne 7. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 11. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Helena Mecová

Helena Mecová
podpis ŘŠ

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Moravskoslezského kraje, Ostrava	2001-11-20	143 266/01-5096
Zřizovatel: Obec Dětmarovice	2001-11-20	143 265/01-5096

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.